

Lovforslag nr. L 25. Fremsat den 26. marts 1998 af undervisningsministeren (Margrethe Vestager)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler og lov om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om gymnasiet m.v. og lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v.

(Tilsynsbestemmelser m.v.)

§ 1

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 62 af 23. januar 1997, foretages følgende ændringer:

1. I § 2 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Undervisningssproget i en fri grundskole er dansk. I de tyske mindretalsskoler er undervisningssproget dog tysk. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde godkende, at undervisningssproget er et andet end dansk.«.

Stk. 3 bliver herefter *stk. 4*.

2. I § 5, *stk. 3*, indsættes efter », og skoler, der:« »modtog tilskud i 1996, men.«.

3. I § 8, *stk. 1*, udgår: »for skoler, som ønsker tilskud efter denne lov, tillige«.

4. § 9, *stk. 2, 3. pkt.*, affattes således:

»Skolen skal orientere kommunalbestyrelsen og Undervisningsministeriet om, hvem der er valgt til at føre tilsyn.«.

5. § 9, *stk. 4*, affattes således:

»*Stk. 4.* Den tilsynsførende, herunder kommunalbestyrelsen, afgiver hvert år en erklæring til forældrekredsen og skolens bestyrelse om elevernes standpunkt i de fag, der er nævnt i *stk. 2*. Skønner den tilsynsførende, at standpunktet ikke står mål med, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen, fastsættes en frist på mindst 3 måneder til forbedring af forholdene. Finder den tilsynsførende stadig undervisningen mangelfuld, indberettes det efter høring af forældrekredsen og skolens bestyrelse til kommunalbestyrelserne i elevernes bopælskommuner.«.

6. I § 9, *stk. 5*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Undervisningsministeren kan beslutte, at kommunalbestyrelsen i skolekommunen skal føre dette tilsyn.«.

7. I § 9 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Skolen skal til tilsynet efter *stk. 2, 3* og *5* på begæring udlevere de oplysninger, som har betydning for tilsynets udførelse.«

8. Efter § 9 indsættes i kapitel 3:

»§ 9 a. En fri grundskole med kostafdeling, jf. § 2, *stk. 3*, kan anmode undervisningsministeren om, at denne fører tilsyn med kostafdelingen.«

9. I § 18, *stk. 1, nr. 4*, ændres »og« til: »,«,«.

10. I § 18, *stk. 1*, indsættes efter *nr. 4* som nyt nummer:

»5) tilskud til skolefritidsordning i henhold til § 15, og«.

Nr. 5 bliver herefter nr. 6.

11. I § 18 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* En institution, der består både af en fri grundskole og en fri kostskole, et privat gymnasium eller et privat hf-kursus, disponerer frit ved anvendelsen af tilskud under ét for tilskud, der er nævnt i *stk. 1, 2. pkt.*, og tilskud, der er nævnt i henholdsvis § 20, *stk. 1, 3. pkt.*, i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, § 18 h, *stk. 1, 2. pkt.*, i lov om gymnasiet m.v. og § 30 i, *stk. 1, 2. pkt.*, i lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v.«

Stk. 2-5 bliver herefter *stk. 3-6*.

12. I § 18, *stk. 3*, der bliver *stk. 4*, ændres »*stk. 2*« til: »*stk. 3*«.

13. I § 19, *stk. 1*, indsættes efter *2. pkt.*:

»For skoler med kostafdeling, jf. § 2, *stk. 3*, gælder betingelserne i *1. og 2. pkt.* dog for *1.-9. klassetrin*.«

14. I § 22 ændres »eller en privat gymnasieskole« til: », en privat gymnasieskole eller et privat hf-kursus«.

15. I § 26, *stk. 1*, indsættes som *2. pkt.*:

»Kommunens bidrag vedrører skoleåret, der slutter i finansåret.«

16. I § 33 ændres »§§ 5 og 7« til: »§§ 5, 7, og 9 a«, og », § 37, *stk. 1, 3, 4* og *5*, og § 43« ændres til: »og § 37, *stk. 4* og *5*,«.

17. I § 37, *stk. 1, 1. pkt.*, udgår: », og som skal indgå i tilskudsberegningen efter kapitel 4 og bidragsopkrævningen efter kapitel 6«.

18. I § 37, *stk. 4*, ændres »Frie Grundskolers Fællesråd« til: »de i § 17, *stk. 3*, nævnte fordelingsudvalg«.

19. I § 37, *stk. 4*, indsættes som *2. pkt.*:

»Undervisningsministeren kan fastsætte regler om tidsfrister for indsendelse af oplysninger til brug for fastlæggelse af tilskud.«

20. I § 37, *stk. 5*, ændres »Frie Grundskolers Fællesråd« til: »fællesadministrationen for den i § 11, *stk. 1*, nævnte vikarkasse og de i § 17, *stk. 3*, nævnte fordelingsudvalg«.

21. § 42, *stk. 3* og *4*, og § 43 ophæves.

§ 2

I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, jf. lovbetændtgørelse nr. 569 af 20. juni 1996, som ændret ved lov nr. 1116 af 29. december 1997, foretages følgende ændringer:

1. I § 20, *stk. 1, nr. 1*, indsættes efter »vikar:«, og § 24 a«.

2. I § 20 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* En institution, der består både af en fri kostskole og en fri grundskole, et privat gymnasium eller et privat hf-kursus, disponerer frit ved anvendelsen af tilskud under ét for tilskud, der er nævnt i *stk. 1, 3. pkt.*, og tilskud, der er nævnt i henholdsvis § 18, *stk. 1, 2. pkt.*, i lov om friskoler og private grundskoler m. v., § 18 h, *stk. 1, 2. pkt.*, i lov om gymnasiet m.v. og § 30 i, *stk. 1, 2. pkt.*, i lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v.«

Stk. 2-4 bliver herefter *stk. 3-5*.

3. I § 23, *stk. 2*, ændres »(takstbeløb)« til: »(takst 1)«.

4. I § 24, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »driftstilskud»: »efter § 23«.

5. I § 24, stk. 5, 1. pkt., ændres »ydes» til: »fordeles«.

6. I § 24, stk. 6, 1. og 2. pkt., og i stk. 7, 1. pkt., ændres »takstbeløbet» til: »takst 1«.

7. Efter § 24 og før underoverskriften *Bygnings-tilskud* indsættes:

»§ 24 a. Ud over det i § 23 nævnte driftstilskud yder staten til folkehøjskoler et tilskud ud fra antallet af årselever gange en takst, der fastsættes på finansloven (takst 2). Årselevtallet beregnes efter bestemmelserne i § 23, stk. 1, dog indgår elever på kurser under 2 ugers varighed ikke i beregningen.

Stk. 2. For folkehøjskoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter i året før finansåret, udbetales forskud ud fra årselevtallet i dette skoleår. Forskuddet reguleres med halvdelen af takst 2 gange forskellen i årselevtallet mellem det skoleår, der slutter i finansåret, og skoleåret før.

Stk. 3. Til andre folkehøjskoler end de, der er nævnt i stk. 2, udbetales forskud ud fra det forventede årselevtal. Forskuddet reguleres med hele takst 2 gange forskellen mellem det forventede og opnåede årselevtal.«.

8. I § 51, stk. 3, ændres »nr. 2« til: »nr. 3«.

§ 3

I lov nr. 506 af 12. juni 1996 om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, hushold-

ningsskoler og håndarbejdsskoler, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om gymnasiet m.v. og lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., foretages følgende ændringer:

1. I § 6, stk. 3, indsættes efter »nævnt i stk. 1»: , jf. dog stk. 4«.

2. I § 6 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* På de efterskoler, der er nævnt i stk. 1, fører den stedlige kommunalbestyrelse dog tilsyn med, at elever i den undervisningspligtige alder får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Kommunalbestyrelsen kan indhente alle oplysninger, der er nødvendige for tilsynet, fra skolen. Skøner kommunalbestyrelsen, at standpunktet ikke står mål med, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen, fastsættes en frist på mindst 3 måneder til forbedring af forholdene. Finder kommunalbestyrelsen stadig undervisningen mangelfuld, indberettes det til kommunalbestyrelserne i elevernes eventuelle øvrige bopælskommuner. Kommunalbestyrelsen underretter Undervisningsministeriet herom.«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 1998, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. § 3 træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 3. § 2, nr. 1 og 3-7, har først virkning for beregning og regulering af tilskud fra og med finansåret 1999.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrunden for lovforslaget

Dette forslag skal ses i sammenhæng med de lovforslag om ændring af lov om folkeskolen og lov om social service, der samtidig fremsættes. Et overordnet formål er at sikre, at børn i den undervisningspligtige alder, herunder børn, der er anbragt uden for hjemmet, modtager en undervisning, der lever op til kravene i lovgivningen om undervisningspligtens opfyldelse.

Efter forslaget skal de frie grundskoler, der ikke ønsker tilskud efter loven, udover anmeldelse til kommunalbestyrelsen, anmeldes til Undervisningsministeriet. Bopælskommunerne skal ligeledes have en fortegnelse over eleverne i disse skoler.

Tilsynet med en fri grundskoles almindelige virksomhed, herunder med at skolen giver en undervisning, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, påhviler forældrene til børn i skolen. Efter lovens § 9, stk. 2, kan forældrene vælge en person uden for forældrekrædsen til at føre tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk eller anmode kommunalbestyrelsen om at varetage dette tilsyn. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde træffe beslutning om yderligere tilsyn med en skole, jf. lovens § 9, stk. 5. Tilsynet kan gå videre end det ovennævnte tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk. I tilfælde, hvor undervisningsministeren har truffet beslutning om et særligt tilsyn, har ministeriet hidtil anmodet skolekommunen om at varetage dette tilsyn.

Efter forslaget får undervisningsministeren beføjelse til at pålægge kommunalbestyrelsen i skolekommunen at varetage det særlige tilsyn efter § 9, stk. 5. Undervisningsministeren vil herunder kunne pålægge kommunalbestyrelsen at varetage tilsyn i tilfælde, hvor der er rejst tvivl om, hvorvidt den person, som forældrekrædsen har valgt til at føre tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk, udfører tilsynet på betryggende måde. Kommunalbestyrelsens tilsyn skal rette sig efter situationen, således at der afhængigt af den konkrete sag føres tilsyn med dansk, regning/matematik og engelsk eller

alternativt med undervisningen i sin helhed. Det er ikke hensigten, at kommunalbestyrelsen skal overtage forældrekrædsens tilsyn med skolens almindelige virksomhed efter lovens § 9, stk. 1.

Med forslaget slås det fast, at som udgangspunkt er undervisningsproget dansk på de frie grundskoler.

Ved § 6 i lov nr. 506 af 12. juni 1996 om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om gymnasiet m.v. og lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. blev bl.a. statslige og kommunale tilskud i henhold til lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler frataget en række navngivne skoler under det daværende Skolesamvirket Tvind, og tilsynet med disse skoler bortfaldt.

Forældre og kommuner sender fortsat børn til efterskoler, der er omfattet af det tidligere Skolesamvirket Tvind, og opfylder undervisningspligten herved. Herudover kan kommunerne fortsat yde økonomisk støtte til forældremyndighedsindehaveren, hvis denne ikke har midler til at betale opholdet på efterskolerne.

Efter forslaget indføres kommunalt tilsyn m.v. med de elever, der opfylder undervisningspligten på efterskolerne. Tilsynet skal sikre, at eleverne tilbydes en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Ved lov nr. 504 af 12. juni 1996 om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler blev den statslige elevstøtte til nedsettelse af elevbetalingen på kurser af mindst 2 ugers varighed på folkehøjskoler omlagt til driftstilskud. Ved fordelingen af den del af driftstilskuddet, der stammer fra den tidligere elevstøttebevilling, indgår elever på kurser af mindre end 2 ugers varighed således ikke i beregningen. Reguleringen følger bestemmelsen for det øvrige driftstilskud, hvorefter reguleringen sker på grundlag af samtlige årselever. Derved får reguleringen af det omlagte tilskud virkning for elever på kurser af mindre end 2 ugers varighed.

Efter forslaget udskilles den omlagte elevstøtte i et

særligt driftstilskud til folkehøjskolerne, og fordelingen og reguleringen vil alene skulle ske på grundlag af et årselevtal, der opgøres på kurser af mindst 2 ugers varighed og en takst, der fastsættes på finansloven.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser for det offentlige

Forslaget om udskillelse af den omlagte elevstøtte i et særligt driftstilskud har ingen økonomiske konsekvenser for staten. Forslaget påvirker derimod fordelingen skolerne imellem af tilskuddet til elever på kurser af mindst 2 ugers varighed.

Omlægningen af elevstøtten til elever på kurser af mindst 2 ugers varighed til et rent taxameterstilskud var udgiftsneutral for staten. Efter de tidligere regler om elevstøtte var det samlede tilskud afhængigt af, hvor mange elever højskolerne havde på kurser af mindst 2 ugers varighed. Flere elever end budgetteret medførte større udgifter, og færre elever betød en besparelse. På tilsvarende vis vil det samlede taxameterstilskud til elever på kurser af mindst 2 ugers varighed (takst 2) være afhængigt af elevtallet på disse kurser.

Forholdet mellem antallet af elever på kurser af under 2 ugers varighed og kurser på 2 uger og derover har stort set været uændret over en årrække. Det forventes derfor ikke, at elever på kurser af mindst to ugers varighed vil udgøre en stigende andel af højskolerens årselevtal fremover. Skulle antallet af elever på kurser af mindst 2 ugers varighed mod forventning stige i forhold til antallet af elever på kurser af under 2 ugers varighed, vil dette medføre øgede udgifter. Tilsvarende vil et fald i forhold til antallet af elever på kurser af under 2 ugers varighed medføre færre udgifter. Denne udvikling i udgifterne vil svare til de tidligere regler om elevstøtte.

Lovforslaget skønnes i øvrigt ikke at have økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at have administrative konsekvenser for det offentlige, økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet og miljømæssige konsekvenser. Endelig indeholder lovforslaget ikke EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Med forslaget præciseres, at undervisningsproget

på frie grundskoler med undtagelse af de tyske mindretalsskoler som udgangspunkt er dansk. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde godkende et andet undervisningssprog. Beføjelsen vil blive brugt til at godkende et andet undervisningssprog på skoler, der henvender sig til børn af forældre, der bor i Danmark, og som kun skal bo i landet i kortere tid. Hvis en skole hovedsagelig henvender sig til børn, hvis forældre ikke bor eller har boet i Danmark, vil det være naturligt, at undervisningsproget er dansk, da det må være en følge af, at forældrene ønsker børnene undervist i en skole i Danmark efter friskolelovens bestemmelser. Der vil altid skulle undervises i faget dansk på modersmålsniveau.

Bestemmelsen om, at undervisningsproget er dansk, tager ikke sigte på at udelukke, at undervisning i et fremmedsprog foregår på dette sprog (fx at der undervises i engelsk på engelsk). Der må også godt undervises på engelsk, tysk og fransk i andre fag i sammenhæng med undervisningen i sprogfaget. Der henvises i den forbindelse til bestemmelserne om undervisningen i de pågældende fag i folkeskoleloven. Bestemmelsen vil heller ikke udelukke modersmålsundervisning af ikke-danske elever.

Undervisningsministeriet vil indhente oplysninger fra de frie grundskoler, hvis undervisningssprog er et andet end dansk med henblik på en vurdering af, om de fortsat kan have et andet undervisningssprog end dansk. Udover ovennævnte forhold vil ministeren ved afgørelsen af spørgsmålet lægge vægt på, om skolen gennem lang tid har undervist i et andet sprog end dansk, således at tilladelse normalt gives, hvis dette er tilfældet.

Til nr. 2

Teknisk korrektion på grund af fejlformulering i loven.

Til nr. 3

Forslaget indebærer, at oprettelse af en fri grundskole skal anmeldes til Undervisningsministeriet uafhængigt af, om skolen ønsker tilskud eller ej. Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Undervisningsministeriet skal som noget nyt orienteres om, hvem der er valgt som tilsynsførende.

Til nr. 5

Det fremgår af lovens § 9, stk 4, at hvis den tilsynsførende efter en frist på 3 måneder stadig finder un-

dervisningen mangelfuld, indberettes det efter drøftelse med forældrekræden og skolens bestyrelse til kommunalbestyrelsen. Denne kan træffe beslutning om elevens eventuelle indskrivning i anden skole.

Efter forslaget kan den tilsynsførende, herunder kommunalbestyrelsen, som en nydannelse selv bestemme, hvor lang tid en skole skal have til at forbedre forholdene, hvis undervisningen er fundet mangelfuld. Den tilsynsførende forudsættes at fastsætte så lang tid, som det skønnes er nødvendig for at udbedre manglerne. Dog skal skolen mindst have 3 måneder dertil. Den tilsynsførende skal underrette kommunalbestyrelserne i elevernes bopælskommuner om, at undervisningen findes mangelfuld. I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen fører tilsynet, bliver der selvfølgelig kun tale om at indberette til kommunalbestyrelserne i de eventuelle andre kommuner, hvor eleverne er hjemmehørende. Kommunalbestyrelserne i bopælskommunerne må herefter lægge til grund, at undervisningspligten ikke kan opfyldes på skolen. Herefter har bopælskommunen ansvaret for, at eleverne opfylder undervisningspligten på anden måde, jf. bestemmelsen i folkeskolelovens § 40 om, at kommunalbestyrelsen skal påse, at alle undervisningspligtige børn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Til nr. 6

Efter forslagene får undervisningsministeren beføjelse til at pålægge kommunalbestyrelsen i skolekommunen at varetage det særlige tilsyn efter lovens § 9, stk. 5. Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Forslaget præciserer, at en fri grundskole skal udlevere oplysninger til brug for varetagelsen af tilsynet med elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk samt det særlige tilsyn efter lovens § 9, stk. 5. Den tilsynsførende, herunder kommunalbestyrelsen, har adgang til alt materiale, der vedrører planlægningen og gennemførelsen af undervisningen. Den tilsynsførende kan herunder forlange at se elevopgaver, karakterprotokoller, udtalelser fra Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, korrespondance med offentlige myndigheder om elever og undervisning m.m.

Til nr. 8

Efter forslaget kan en fri grundskole med kostafdeling anmode undervisningsministeren om at føre tilsyn med kostafdelingen. Undervisningsministerens

tilsyn skal således alene vedrøre skolens aktiviteter, som ikke er omfattet af tilsynsbestemmelserne i § 9.

Frie grundskoler med kostafdeling har hidtil umiddelbart kunnet anvendes som opholdssted for børn, som de sociale myndigheder har anbragt uden for hjemmet. Efter forslaget til lov om ændring af lov om social service skal opholdssteder for børn og unge være godkendt som generelt egnede af den stedlige amtskommune. En fri grundskole med kostafdeling, der ønsker at blive benyttet som opholdssted for børn, der anbringes efter bestemmelserne i lov om social service, skal derfor godkendes af den stedlige amtskommune. Hvis undervisningsministeren, som dette forslag giver mulighed for, fører tilsyn, kan den amtskommunale godkendelse basere sig på oplysninger fra skolen om antal pladser, der er til rådighed for anbragte børn, hvilke aldersgrupper, der kan modtages, prisen for tilbudet, samt særlige karakteristika hos de børn, som skolen mener at kunne modtage som led i en anbringelse.

Det er fortsat muligt for kommunerne at yde økonomisk støtte til ophold på en fri grundskole med kostafdeling, når forældremyndighedsindehaveren ikke selv har midler dertil.

Til nr. 9 og 10

Efter forslaget skal tilskud til skolefritidsordning også være omfattet af bloktilskudsprincippet. Skolefritidsordning er blevet en så naturlig del af en fri grundskoles virksomhed, at der ikke længere findes grundlag for adskillelsen mellem en skoles anvendelse af tilskud til skolefritidsordning fra anvendelsen af de tilskud, der er nævnt i lovens § 18, stk. 1.

Til nr. 11

Med forslaget bestemmes det udtrykkeligt, at bloktilskudsprincippet også gælder for institutioner, der består af både en fri grundskole og en fri kostskole, en privat gymnasieskole eller et privat hf-kursus for alle tilskud, skolen modtager efter de respektive skolelove. Den enkelte afdeling skal naturligvis undervise det antal elever, hvortil der gives tilskud, og undervisningen skal opfylde lovgivningens krav. Bestemmelsen svarer til gældende praksis. Forslaget indebærer, at bloktilskudsbestemmelsen ikke gælder for institutioner, der består af både en fri grundskole og et seminarium.

Der findes én institution (N. Zahles Skole), der i henhold til friskolelovens § 5, stk. 8, kan opretholde en tidligere etableret konstruktion. N. Zahles Skole omfatter en gymnasieskole med grundskoleafdeling,

F. t. l. vedr. friskoler og private grundskoler m.v.

en seminarieafdeling og en fri grundskole (seminarieskolen), der tidligere var seminariets øvelsesskole. En sådan konstruktion kan ikke længere anerkendes. Bloktilskudsprincippet gælder for gymnasieskolen med grundskoleafdeling og seminarieskolen, som for tiden får tilskud som en selvstændig fri grundskole. Seminarieafdelingen behandles som en selvstændig institution efter tilskudsreglerne i lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser.

Den foreslåede bestemmelse omfatter også skoler, der er omfattet af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler), lov om gymnasiet m.v. og lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. Bestemmelsen bliver indsat i lov om frie kostskoler, jf. forslagens § 2 og vil for god ordens skyld blive indsat i lov om gymnasiet m.v. og i lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. ved førstkomende lovændring.

Til nr. 12

Konsekvensændring som følge af forslag nr. 11.

Til nr. 13

Frie grundskoler, der modtager tilskud efter friskoleloven, kan have en kostafdeling for 6.-10. klasse. Det har vist sig, at nogle af disse skoler har svært ved at opnå det tilskudsudløsende elevtal på 28 på 1.-7. klassetrin, der fremgår af lovens § 19, stk. 1, 1. og 2. pkt. Det foreslås derfor, at de tilskudsudløsende elevtal for frie grundskoler med kostafdeling i stedet skal basere sig på antallet af elever på 1.-9. klassetrin. Det er fortsat en betingelse, at skolerne omfatter mindst 1.-7. klassetrin, jf. lovens § 2, stk. 1.

Til nr. 14

Efter forslaget får undervisningsministeren beføjelse til at fastsætte særlige regler om tilskud til en institution, der består af både en fri grundskole og et privat hf-kursus, hvilket ved en fejl ikke fremgår af den gældende lov.

Til nr. 15

Med forslaget præciseres, at kommunernes bidrag vedrører det skoleår, der slutter i finansåret.

Til nr. 16

Konsekvensændring som følge af forslag til ændringer af loven.

Til nr. 17

Forslaget indebærer, at de frie grundskoler, der ikke modtager statstilskud efter loven, får pligt til hvert år at sende elevernes bopælskommuner en fortegnelse over alle børn i kommunen, som pr. 5. september er tilmeldt skolen, samt over de elever, der samtidig er tilmeldt en skolefritidsordning ved skolerne. Forslaget er således en hjælp for kommunalbestyrelserne i forbindelse med deres ansvar for, at børnene opfylder undervisningspligten.

Til nr. 18

Af forslaget fremgår, at de oplysninger undervisningsministeren kan indhente, jf. lovens § 37, stk. 4, rettelig er fra fællesadministrationen og ikke fra Frie Grundskolers Fællesråd.

Til nr. 19

Efter forslaget kan undervisningsministeren fastsætte regler om tidsfrister for indsendelse af skolernes oplysninger til ministeriet til brug for fastlæggelsen af tilskud. Tilskudsberegningen for samtlige frie grundskoler foretages samlet. Derfor kan blot en enkelt skoles overskridelse af tidsfrister betyde, at hele tilskudsberegningen for et finansår forsinkes.

Til nr. 20

Efter forslaget kan undervisningsministeren bestemme, at de frie grundskolers regnskaber skal indsendes til fællesadministrationen for vikarkassen og fordelingsudvalgene, mens det ved en fejl fremgik af den gældende lov, at der var til Frie Grundskolers Fællesråd.

Til nr. 21

Bestemmelserne ophæves som overflødige på grund af deres indbyggede tidsbegrænsning.

Til § 2

Til nr. 1

Forslaget er en teknisk ændring som følge af § 2, nr. 7 i forslaget.

Til nr. 2

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 11.

Forslaget indebærer, at bloktilskudsbestemmelsen ikke gælder for institutioner, der består af en højskoleafdeling og en seminarieafdeling.

Til nr. 3, 4 og 6

Forslagene fremsættes for at præcisere, at der til folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler fordeles en driftsbevilling efter § 23 og for folkehøjskoler yderligere et driftstilskud (taxametertilskud). Der henvises til bemærkningerne under nr. 7.

Til nr. 5

Teknisk ændring for at skabe ensartet terminologi i loven.

Til nr. 7

Ved lov nr. 504 af 12. juni 1996 om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler blev den statslige elevstøtte afskaffet for elever på folkehøjskoler, og bevillingen overførtes, med undtagelse af en mindre del, til driftstilskuddet til folkehøjskolerne. Formålet med omlægningen var at lette administrationen for skolerne. Ordningen medførte også meget arbejde for skolens revisor. Loven trådte i kraft den 1. august 1996, men omlægningen af elevstøtten havde først virkning fra den 1. august 1997.

Da staten efter bestemmelsen om den statslige elevstøtte alene ydede elevstøtte til at nedsætte elevbetalingen på kurser på folkehøjskoler, der varede mindst 2 uger, besluttedes det alene at lade elever, der har deltaget i kurser af mindst 2 ugers varighed, indgå i det årsevtal, der anvendes for at fordele den forhøjede del af driftstilskuddet.

For perioden fra den 1. august til den 31. december 1997 er tilskuddet fordelt og reguleret på grundlag af det gennemsnitlige antal elever på kurser af mindst 2 ugers varighed i hhv. perioden 1. august–31. december 1996 og perioden 1. august–31. december 1997.

Efter lovens § 23 beregnes den samlede bevilling ud fra skolernes årsevtal gange den på finansloven fastsatte takst. I beregningen af årsevtallet indgår elever på samtlige tilskudsberettigende kurser.

Ved fordelingen i 1998 af den taxametertilskudsforhøjelse, som stammer fra den tidligere elevstøttebevilling, indgår elever på kurser af mindre end 2 ugers varighed ikke i beregningen. Ved beregningen for finansåret 1998 blev taxametertilskudspuljen således delt i en andel, som blev fordelt på samtlige årselever (takst 1) og en andel (takst 2), som blev fordelt

på årselever på kurser af mindst 2 ugers varighed.

Med den gældende lovs bestemmelser om regulering af taxametertilskud ville tilskuddet til elever på kurser af mindst 2 ugers varighed blive reguleret sammen med skolens taxametertilskud til samtlige årselever og ud fra en samlet takst for tilskuddet til samtlige elever (takst 1) og tilskuddet til elever på kurser af mindst 2 ugers varighed (takst 2). Elever på kurser af mindre end 2 ugers varighed ville da indgå i reguleringen, mens tilskuddet alene blev fordelt på grundlag af elever på kurser af mindst 2 ugers varighed. Dette vil kunne medføre skævheder i fordelingen af tilskud mellem skolerne.

Efter forslaget, der skal have virkning fra finansåret 1999, fastsættes, at forhøjelsen af driftstilskuddet til folkehøjskolerne som følge af elevstøtteomlægningen både bevilges og fordeles på grundlag af et årsevtal, der opgøres på kurser af mindst 2 ugers varighed og en takst, der fastsættes på finansloven (takst 2).

For folkehøjskoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, foreslås, at der udbetales forskud på grundlag af antal årselever opgjort på kurser af mindst 2 ugers varighed i det skoleår, der slutter året før finansåret. For øvrige skoler udbetales forskud ud fra det forventede årsevtal opgjort på kurser af mindst 2 ugers varighed i finansåret.

Reguleringen foreslås i § 2, nr. 6, at skulle ske med forskellen mellem årsevtallet af elever på kurser af mindst 2 ugers varighed i det skoleår, der slutter i finansåret, og året før gange den halve takst 2 på finansloven. For øvrige skoler foreslås en regulering mellem det forventede og det opnåede antal årselever på kurser af mindst 2 ugers varighed i finansåret.

Hermed sikres, at også reguleringen af tilskuddet for ændringer i årsevtallet kun omfatter elever på kurser af mindst 2 ugers varighed. Den gældende lov giver ikke mulighed for at regulere udelukkende med dette evtal.

Takst 1, jf. lovens § 23, stk. 2, fordeles og reguleres fortsat efter bestemmelsen i lovens § 24, stk. 5 og 6.

Til nr. 8

Teknisk Korrektion

Til § 3

Til nr. 1 og 2

Ved § 6 i lov nr. 506 af 12. juni 1996 om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om gymnasiet m.v. og lov om

kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. blev bl.a. statslige og kommunale tilskud i henhold til lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler frataget en række navngivne skoler under det daværende Skolesamvirket Tvind, og tilsynet med disse skoler bortfaldt.

Efter forslaget indføres kommunalt tilsyn m.v. med, at undervisningen af undervisningspligtige elever også på de efterskoler, der er nævnt i § 6, stk. 1, står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 33, stk. 1. Det fremgår af denne bestemmelse, at undervisningspligtens opfyldelse uden for folkeskolen forudsætter, at den pågældende undervisning står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Om godkendte efterskoler, henvises til bemærkningerne til § 3 i forslag til lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (forslag nr. L 271 i folketingssamlingen 1992/93, Folketingstidende, Till. A sp. 8733). Kommunalbestyrelsen kan forlange alle oplysninger fra skolerne, som har betydning for tilsynet.

Viser tilsynet, at elevernes standpunkt ikke står mål med, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen, kan kommunalbestyrelsen fastsætte en frist på mindst 3 måneder til forbedring af forholdene. Er undervisningen fortsat mangelfuld, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at eleverne skal undervises på anden måde, der opfylder undervisningspligten. Herved ligestilles kommunalbestyrelsens muligheder for indgriben med mulighederne ved friskoler og private grundskoler m.v. Hvis kommunalbestyrelsen griber ind, skal den

underrette Undervisningsministeriet herom. I medfør af bestemmelserne om tilbagekaldelse af en skoles godkendelse i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler kan Undervisningsministeriet efter en konkret vurdering af undervisningen og efter drøftelse med skoleformens forening tilbagekalde skolens godkendelse.

Lovforslaget vedrører alene undervisningen af undervisningspligtige elever. Skolens øvrige forhold og undervisning vil ikke blive underlagt tilsyn m.v.

Til § 4

Til stk. 1

Efter forslaget skal loven træde i kraft den 1. august 1998 efter udløbet af skoleåret 1997/98.

Til stk. 2

Af hensyn til at sikre et tilsyn med undervisningspligtige elever foreslås, at forslaget træder i kraft hurtigst muligt.

Til stk. 3

Forslaget har først virkning for beregning og regulering af tilskud for finansåret 1999. For finansåret 1998 er tilskuddet udbetalt som forskud på grundlag af årselevtallet på kurser af mindst 2 ugers varighed i skoleåret 1996/97, jf. finansloven for 1998. Reguleringen for finansåret 1998 vil ske på grundlag af samtlige elever og ud fra en samlet takst i overensstemmelse med lovens § 24, stk. 6.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

1. I § 2 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Undervisningssproget i en fri grundskole er dansk. I de tyske mindretalsskoler er undervisningssproget dog tysk. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde godkende, at undervisningssproget er et andet end dansk.«.

Stk. 3 bliver herefter *stk. 4*.

2. I § 5, *stk. 3*, indsættes efter », og skoler, der«: »modtog tilskud i 1996, men«.

Stk. 3. Skoler med kostafdeling, der ikke har modtaget tilskud i 1996, og skoler, der ikke har modtaget tilskud til kostafdeling i 1996, skal være ejer af skolens bygninger eller hovedparten heraf og må ikke eje bygninger sammen med andre.

3. I § 8, *stk. 1*, udgår: »for skoler, som ønsker tilskud efter denne lov, tillige«.

§ 8. Oprettelse af en fri grundskole skal anmeldes for kommunalbestyrelsen i skolekommunen og for skoler, som ønsker tilskud efter denne lov, tillige for Undervisningsministeriet.

4. § 9, *stk. 2, 3. pkt.*, affattes således:

»Skolen skal orientere kommunalbestyrelsen og Undervisningsministeriet om, hvem der er valgt til at føre tilsyn.«

Stk. 2. Forældrekredsen enten vælger for højst 4 år en person til at føre tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik

og engelsk eller anmoder kommunalbestyrelsen i skolekommunen om at varetage dette tilsyn. Den tilsynsførende må ikke tilhøre forældrekredsen, være medlem af bestyrelsen, være ansat på skolen eller være gift eller nært beslægtet med disse personer. Kommunalbestyrelsen skal orienteres om, hvilken person der er valgt til at føre tilsyn.

5. § 9, *stk. 4*, affattes således:

»*Stk. 4.* Den tilsynsførende, herunder kommunalbestyrelsen, afgiver hvert år en erklæring til forældrekredsen og skolens bestyrelse om elevernes standpunkt i de fag, der er nævnt i *stk. 2*. Skønner den tilsynsførende, at standpunktet ikke står mål med, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen, fastsættes en frist på mindst 3 måneder til forbedring af forholdene. Finder den tilsynsførende stadig undervisningen mangelfuld, indberettes det efter høring af forældrekredsen og skolens bestyrelse til kommunalbestyrelserne i elevernes bopælskommuner.«.

Stk. 4. Den tilsynsførende afgiver hvert år en erklæring til forældrekredsen og skolens bestyrelse om elevernes standpunkt i de fag, der er nævnt i *stk. 2*. Skønner den tilsynsførende, at standpunktet ikke står mål med, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen, fastsætter den tilsynsførende en frist på 3 måneder til forbedring af forholdene. Finder den tilsynsførende stadig undervisningen mangelfuld, indberettes det efter drøftelse med forældrekredsen og skolens bestyrelse til kommunalbestyrelsen. Denne kan træffe beslutning om elevens eventuelle indskrivning i en anden skole.

6. I § 9, stk. 5, indsættes som 2. pkt.:

»Undervisningsministeren kan beslutte, at kommunalbestyrelsen i skolekommunen skal føre dette tilsyn.«

Stk. 5. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde træffe beslutning om yderligere tilsyn med en skole.

7. I § 9 indsættes som stk. 6:

»*Stk. 6.* Skolen skal til tilsynet efter stk. 2, 3 og 5 på begæring udlevere de oplysninger, som har betydning for tilsynets udførelse.«

8. Efter § 9 indsættes i kapitel 3:

»§ 9 a. En fri grundskole med kostafdeling, jf. § 2, stk. 3, kan anmode undervisningsministeren om at denne fører tilsyn med kostafdelingen.«

9. I § 18, stk. 1, nr. 4, ændres »og« til: »,«.

§ 18. Tilskuddene i henhold til denne lov skal anvendes til skole- og undervisningsvirksomhed. Herudover disponerer skolerne frit ved anvendelsen af følgende tilskud under et, idet formålene med de pågældende tilskud forudsættes opfyldt:

- 1) Driftstilskud i henhold til § 11,
- 2) bygningstilskud i henhold til § 12,
- 3) tilskud til kostafdelinger i henhold til § 13,
- 4) tilskud til tyske mindretalsskoler i henhold til § 14 og
- 5) tilskud til elever med svære handicap i henhold til § 16.

10. I § 18, stk. 1, indsættes efter nr. 4 som nyt nummer:

»5) tilskud til skolefritidsordning i henhold til § 15, og«

Nr. 5 bliver herefter nr. 6.

11. I § 18 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* En institution, der består både af en fri grundskole og en fri kostskole, et privat gymnasium eller et privat hf-kursus, disponerer frit ved anvendelsen af tilskud under ét for tilskud, der er nævnt i stk. 1, 2. pkt., og tilskud, der er nævnt i henholdsvis § 20, stk. 1, 3. pkt., i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejds-skoler, § 18 h, stk. 1, 2. pkt., i lov om gymnasiet m.v. og § 30 i, stk. 1, 2. pkt., i lov om

kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v.«

Stk. 2-5 bliver herefter stk. 3-6.

12. I § 18, stk. 3, der bliver *stk. 4*, ændres »stk. 2» til: »stk. 3«.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om huslejeaftaler, herunder i særlige tilfælde bestemme, at huslejeaftaler skal indgås på andre vilkår end dem, der er nævnt i stk. 2.

13. I § 19, stk. 1, indsættes efter 2. pkt.:

»For skoler med kostafdeling, jf. § 2, stk. 3, gælder betingelserne i 1. og 2. pkt. dog for 1.-9. klassetrin.«

§ 19. Tilskud i henhold til denne lov kan kun ydes til skoler, som har mindst 28 elever i alt på 1.-7. klassetrin beregnet enten som elevtallet pr. 5. september året før finansåret eller som et gennemsnit af elevtallene pr. 5. september året før finansåret og de to forudgående år. Der kan dog ydes tilskud til skoler fra skoleårets begyndelse svarende til det gennemsnitlige tilskud pr. årselev, der er fastsat på finansloven, jf. § 10, stk. 3 og 4, og § 11, stk. 5, hvis antallet af elever pr. 5. september er mindst 28 i alt på 1.-7. klassetrin. En nyoprettet skole skal i det første skoleår pr. 5. september have mindst 12 elever og i det andet skoleår pr. 5. september mindst 20 elever, jf. dog § 13, stk. 2, om kostafdelinger. Undervisningsministeren kan fravige elevtalskravene i særlige tilfælde.

14. I § 22 ændres »eller en privat gymnasieskole« til: »,«, en privat gymnasieskole eller et privat hf-kursus«.

§ 22. Undervisningsministeren kan fastsætte særlige regler om tilskud til institutioner, som består både af en fri grundskole og en fri kostskole eller en privat gymnasieskole.

15. I § 26, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Kommunens bidrag vedrører skoleåret, der slutter i finansåret.«

§ 26. Til almindelig undervisning betaler bopælskommunen bidrag til staten for de ele-

ver, der indgår i opgørelsen over antallet af års-elever efter § 10.

16. I § 33 ændres »§§ 5 og 7« til: »§§ 5, 7, og 9 a«, og », § 37, stk. 1, 3, 4 og 5, og § 43« ændres til: »og § 37, stk. 4 og 5,«.

§ 33. Bestemmelserne i §§ 5 og 7, kapitel 4 bortset fra bestemmelserne i § 17 om tilskud til befordringsudgifter og § 23, kapitlerne 5 og 6 bortset fra § 31, kapitel 6 a, § 37, stk. 1, 3, 4 og 5, og § 43 gælder ikke for skoler, som ikke modtager statstilskud efter denne lov.

17. I § 37, stk. 1, 1. pkt., udgår: », og som skal indgå i tilskudsberegningen efter kapitel 4 og bidragsoprævningen efter kapitel 6«.

§ 37. Skolerne skal hvert år sende elevernes bopælskommuner en fortegnelse over alle børn fra kommunen, som pr. 5. september er tilmeldt skolen, samt over de elever, der samtidig er tilmeldt en skolefritidsordning ved skolerne, og som skal indgå i tilskudsberegningen efter kapitel 4 og bidragsoprævningen efter kapitel 6. Fortegnelsen skal indeholde oplysning om elevernes personnumre og om, hvorvidt eleverne er undervisningspligtige.

18. I § 37, stk. 4, ændres »Frie Grundskolers Fællesråd« til: »de i § 17, stk. 3, nævnte fordelingsudvalg«.

Stk. 4. Undervisningsministeren indkalder oplysninger fra skolerne til brug for fastlæggelsen af tilskud, der attesteres af skolens revisor, og kan pålægge skolerne og den i § 11, stk. 1, nævnte vikarkasse, Frie Grundskolers Fællesråd og Deutscher Schül- und Sprachverein für Nordschleswig at indsende statistiske oplysninger og oplysninger vedrørende økonomiske forhold, herunder regnskaber, husleje- og ejendomsaftaler.

19. I § 37, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Undervisningsministeren kan fastsætte regler om tidsfrister for indsendelse af oplysninger til brug for fastlæggelse af tilskud.«.

20. I § 37, stk. 5, ændres »Frie Grundskolers Fællesråd« til: »fællesadministrationen for den i

§ 11, stk. 1, nævnte vikarkasse og de i § 17, stk. 3, nævnte fordelingsudvalg«.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan bestemme, at skolernes regnskaber, skal indsendes til Frie Grundskolers Fællesråd.

21. § 42, stk. 3 og 4, og § 43 ophæves.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om tilskud til udgifter til renter af lån i skolens bygninger, husleje, skatter, afgifter og særlige vedligeholdelsesarbejder samt om ydelse af statslån for perioden 1. januar 1992, og indtil § 12 træder i kraft, jf. stk. 2.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte en frist for godkendelse af udgifter til renter af lån i skolens bygninger, husleje, skatter, afgifter og særlige vedligeholdelsesarbejder, der skal indgå i fastlæggelsen af afviklingstilskud efter § 12, stk. 2.

§ 43. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om tildeling af overgangstilskud i maksimalt fire finansår regnet fra 1. januar 1992 til skoler, hvor tildelingen af driftstilskud i henhold til § 11 er reduceret væsentligt i forhold til tildelingen efter de regler, der gælder i 1991.

Stk. 2. tilskuddene i henhold til stk. 1 afsættes af skolernes generelle driftstilskud efter § 10.

§ 2

1. I § 20, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »vikar»: », og § 24 a«

§ 20. Tilskud skal anvendes til virksomhed omfattet af denne lov..... Skolen disponerer i øvrigt frit ved anvendelsen af følgende tilskud under ét, idet formålene med dem forudsættes opfyldt:

- 1) Driftstilskud i henhold til § 24, herunder tilskud til vikar.
- 2) Bygningstilskud i henhold til § 25.
- 3) Tilskud til undervisning af svært handicappede elever i henhold til § 26.
- 4) Tilskud til specialundervisning i henhold til § 27.

2. I § 20 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:
»Stk. 2. En institution, der består både af en fri

kostskole og en fri grundskole, et privat gymnasium eller et privat hf-kursus, disponerer frit ved anvendelsen af tilskud under ét for tilskud, der er nævnt i stk. 1, 3. pkt. og tilskud, der er nævnt i henholdsvis § 18, stk. 1, 2. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m. v., § 18 h, stk. 1, 2. pkt., i lov om gymnasiet m.v. og § 30 i, stk. 1, 2. pkt., i lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforbereende enkeltfagsundervisning for voksne m.v.«.

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5.

3. I § 23, stk. 2, ændres »(takstbeløb)« til: »(takst 1)«.

§ 23. Staten yder driftstilskud ud fra antal årselever, jf. § 14. For skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, anvendes gennemsnit af årselevtallet i det skoleår, der slutter i finansåret, og skoleåret før. Skolens årselevtal er summen af elever i hver undervisningsuge i skoleåret divideret med 40. For øvrige skoler, anvendes finansårets årselevtal. For disse skoler er årselevtallet summen af elever i hver undervisningsuge i finansåret divideret med 40.

Stk. 2. Det gennemsnitlige tilskud pr. årselev (takstbeløb) fastsættes for hver skoleform på de årlige finanslove.

4. I § 24, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »driftstilskud«: »efter § 23«.

§ 24. Af bevillingen til driftstilskud kan der for hver skoleform på de årlige finanslove eventuelt afsættes et særligt tilskud til skolerne som kompensation for forstanderes, viceforstanderes og læreres fravær på grund af læn- gerevarende sygdom, graviditet, barsel, adoption, organisationsarbejde og kursusdeltagelse. Det særlige tilskud kan endvidere anvendes til udgifter til seniorordninger, herunder frivillig fratæden, og til efterindtægt ved en forstanders, viceforstanders eller lærers død.

Stk. 2. Undervisningsministeren fordeler tilskud omfattet af stk. 1 til skolerne efter ansøgning. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om fordelingen og kan efter drøftelse med skoleformernes foreninger fastsætte regler om, at tilskuddet, jf. stk. 1, fordeles af en vikarkasse, hvis vedtægter godkendes af ministeren.

Stk. 3. Bevillingen til driftstilskud med fradrag af særlige bevillinger, jf. stk. 1, opdeles i en skoletilskudspulje og en taxametertilskudspulje. Fordelingen mellem de 2 puljer fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 4. Skoletilskudspuljen fordeles med samme beløb til hver skole. Beløbet nedsættes dog til skoler, hvis årselevtal er lavere end kravet til mindste årselevtal, jf. § 14, stk. 1, 1. pkt. Ministeren fastsætter regler om, at der i en overgangsperiode af puljen til skoletilskud forlods ydes en procentdel af arealtilskud samt tilskud til ejendomsskatter og tilsvarende offentlige afgifter vedrørende skolens faste ejendomme ydet i henhold til den tidligere støtte-lovgivning. Ministeren kan fastsætte regler om, at skoletilskuddet nedsættes eller bortfalder for skoler med særlig store indtægter fra virksomhed, der ikke er omfattet af denne lov, samt om nedsættelse for elever, der ikke bor på skolen, jf. § 6.

Stk. 5. Til skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, ydes taxametertilskud ud fra antallet af årselever og lærernes fordeling på skalatrin (lærerløn faktoren) i dette skoleår. Til øvrige skoler fordeles puljen ud fra antallet af årselever i finansåret og den gennemsnitlige lærerløn faktor for skoleformen. Ministeren fastsætter nærmere regler om fordelingen, herunder om lærerløn faktorens opgørelse og vægt, og kan fastsætte regler om mindste antal faste lærere pr. årselev.

Stk. 6. For skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter året før finansåret, reguleres taxametertilskuddet med halvdelen af takstbeløbet gange forskellen i årselevtal mellem det skoleår, der slutter i finansåret, og skoleåret før. For øvrige skoler reguleres tilskuddet med hele takstbeløbet gange forskellen mellem det forventede og opnåede årselevtal i finansåret.

Stk. 7. Til skoler, der ved fordelingen af skoletilskud, jf. stk. 4, ikke er godkendt til at begynde virksomhed i løbet af finansåret, fastsættes tilskud ud fra antal årselever og takstbeløbet, jf. § 23, stk. 2. Til skoler, der ved fordelingen er godkendt til at begynde virksomhed i løbet af finansåret, afsættes et forholdsmæssigt skoletilskud samt et taxametertilskud.

5. I § 24, stk. 5, 1. pkt., ændres »ydes« til: »fordeles«.

6. I § 24, stk. 6, 1. og 2. pkt., og i stk. 7, 1. pkt., ændres »takstbeløbet« til: »takst 1«.

7. Efter § 24 og før underoverskriften *Bygnings-tilskud* indsættes:

»§ 24 a. Ud over det i § 23 nævnte driftstilskud yder staten til folkehøjskoler et tilskud ud fra antallet af årselever gange en takst, der fastsættes på finansloven (takst 2). Årselevtallet beregnes efter bestemmelserne i § 23, stk. 1, dog indgår elever på kurser under 2 ugers varighed ikke i beregningen.

Stk. 2. For folkehøjskoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter i året før finansåret, udbetales forskud ud fra årselevtallet i dette skoleår. Forskuddet reguleres med halvdel af takst 2 gange forskellen i årselevtallet mellem det skoleår, der slutter i finansåret, og skoleåret før.

Stk. 3. Til andre folkehøjskoler end de, der er nævnt i stk. 2, udbetales forskud ud fra det forventede årselevtal. Forskuddet reguleres med hele takst 2 gange forskellen mellem det forventede og opnåede årselevtal.«.

8. I § 51, stk. 3, ændres »nr. 2« til: »nr. 3«.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 10, stk. 1, nr. 2, gælder ikke for skoler, som ved lovens ikrafttræden er godkendt uden skolekreds eller repræsentantskab.

§ 3

1. I § 6, stk. 3, indsættes efter »nævnt i stk. 1«: , jf. dog stk. 4«.

Stk. 3. Bestemmelserne i § 3, stk. 2, og § 4, stk. 2, om retten til at afholde folkeskolens afsluttende prøver og § 13 om tilsyn m.v. i den i stk. 1 nævnte lov finder efter den 31. december 1996 ikke anvendelse på de skoler, der er nævnt i stk. 1. Undervisningsministeriet kan dog fortsat indhente statistiske oplysninger og oplysninger om økonomiske forhold og regnskaber fra de nævnte skoler for perioden indtil den 1. januar 1997.

2. I § 6 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* På de efterskoler, der er nævnt i stk. 1, fører den stedlige kommunalbestyrelse dog tilsyn med, at elever i den undervisningspligtige alder får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Kommunalbestyrelsen kan indhente alle oplysninger, der er nødvendige for tilsynet, fra skolen. Skøner kommunalbestyrelsen, at standpunktet ikke står mål med, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen, fastsættes en frist på mindst 3 måneder til forbedring af forholdene. Finder kommunalbestyrelsen stadig undervisningen mangelfuld, indberettes det til kommunalbestyrelserne i elevernes eventuelle øvrige bopælskommuner. Kommunalbestyrelsen underretter Undervisningsministeriet herom.«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 1998, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. § 3 træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 3. § 2, nr. 1 og 3–7, har først virkning for beregning og regulering af tilskud fra og med finansåret 1999.

Skriftlig fremsættelse (26. marts 1998)

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Hermed tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler og lov om ændring af lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om gymnasiet m.v. og lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. (Tilsynsbestemmelser m.v.).

(Lovforslag nr. L 25).

Lovforslaget fremsættes for at sikre, at børn i den undervisningspligtige alder modtager en undervisning, der lever op til kravene i lovgivningen om undervisningspligtens opfyldelse. Forslaget skal ses i sammenhæng med forslag om ændring af lov om folkeskolen (Specialundervisning i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder) og lov om social service og lov om social bistand (Kompetencen til at godkende plejefamilier og opholdssteder).

Efter forslaget får undervisningsministeren beføjelse til at pålægge kommunalbestyrelsen i skolekommunen at føre det særlige tilsyn efter friskolelovens § 9, stk. 5.

Efter forslaget indføres kommunalt tilsyn m.v. med undervisningen af de elever, der opfylder undervisningspligten på efterskoler under det tidligere Skolesamvirket Tvind (Tvindefterskoler). Kommuner og forældre sender fortsat børn til disse efterskoler, selv om de ikke modtager tilskud efter lov om frie kostskoler, og undervisningsministeren ikke fører tilsyn med skolerne.

Forslaget indebærer, at hvis den tilsynsførende med en fri grundskole eller med en Tvindefterskole finder, at undervisningen ikke står mål med, hvad der almindeligvis opnås i folkeskolen, skal kommunalbestyrelserne i elevernes bopælskommuner underrettes derom. Bopælskommunerne må herefter lægge til grund, at undervisningspligten ikke kan opfyldes på skolen, og bopælskommunerne har ansvaret for, at eleverne opfylder undervisningspligten på anden måde.

Efter forslaget kan en fri grundskole med kostafdeling anmode undervisningsministeren om, at denne fører tilsyn med kostafdelingen.

Det foreslås, at det tilskudsudløsende elevtal på frie grundskoler med kostafdeling skal være 28 på 1.-9. klassetrin, mens det efter gældende bestemmelser er 28 elever på 1.-7. klassetrin.

En fri grundskole, der ikke ønsker tilskud efter friskoleloven, skal som noget nyt anmelde oprettelse til Undervisningsministeriet og årligt sende bopælskommunerne en fortegnelse over skolens elever. Alle frie grundskoler skal fremover oplyse Undervisningsministeriet om, hvem der er valgt til at føre tilsyn med undervisningen.

Efter forslaget fastsættes det, at undervisningsproget på frie grundskoler er dansk, dog kan undervisningsministeren dispensere herfra.

Efter forslaget skal den del af driftstilskuddet til folkehøjskoler, som stammer fra omlægning af elevstøtten til nedsættelsen af elevbetalingen på folkehøjskoler, udskilles i et særligt driftstilskud, som fordeles og reguleres på grundlag af et årselevtal, hvor elever på kurser under 2 ugers varighed ikke indgår i beregningen.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.